



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 lutego 2025 r.

Pozycja 106

POSTANOWIENIE

z dnia 4 grudnia 2024 r.

Sygn. akt Ts 180/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.M. oraz R.M.
o zbadanie zgodności

- 1) art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673, ze zm.) „w zakresie, w jakim umożliwia nieprzyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy”, z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych „w zakresie, w jakim umożliwia nieprzyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy”, z art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji;
- 3) art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych „w zakresie, w jakim różnicuje sytuację dzieci zmarłego będących w tym samym wieku”, z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji;
- 4) art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych „w zakresie, w jakim różnicuje sytuację dzieci zmarłego będących w tym samym wieku”, z art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji,

po s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 lipca 2023 r. (data nadania) K.M. i R.M. (dalej: skarżący), reprezentowani przez pełnomocnika z wyboru,

wystąpili z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

1. Skarżący, na podstawie art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673, ze zm.), złożyli wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie jednorazowego odszkodowania w związku ze śmiercią ojca, zmarłego 20 listopada 2020 r. w wyniku wypadku przy pracy.

Po rozpatrzeniu wniosku z 10 marca 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. decyzją z 18 maja 2022 r. (znak: [...]) odmówił prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci ojca skarżących.

Skarżący 18 lipca 2022 r. wniesli do Sądu Rejonowego w O. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., podnosząc naruszenie przepisów Konstytucji poprzez ustalenie, że nie przysługuje im jednorazowe odszkodowanie w związku ze śmiercią ojca oraz twierdząc, że art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nierówno traktuje dzieci zmarłego, które nie ukończyły 25 roku życia. Wskazali, że obowiązujące regulacje z rażącym pokrzywdzeniem traktują dzieci zmarłego ubezpieczonego, które nie kontynuowały edukacji.

1.1. Wyrokiem z 3 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w O. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie skarżących od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z 18 maja 2022 r. (znak: [...]). Sąd Rejonowy w O. stwierdził, że skarżący „nie spełnili przesłanek do przyznania jednorazowego odszkodowania, wskazanych w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, tj. w dniu śmierci ojca nie byli uprawnieni [do] renty rodzinnej na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. (...) Ze względu na brak przesłanki niezbędnej do przyznania świadczenia, wyrażonej w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, brak jest podstaw do przyznania [skarżącym] prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci ojca” (s. 3 i 4 wyroku).

Skarżący od powyższego wyroku wniesli apelację.

1.2. Wyrokiem z 16 marca 2023 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w O. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację skarżących od wyroku Sądu Rejonowego w O. z 3 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]). W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w O. stwierdził, że „art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zakresie przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci ubezpieczonego odwołuje się do kryteriów z art. 68 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który wskazuje, że dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia 16 lat albo do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia. (...) art. 13 ww. ustawy skonstruowany został w ten sposób, aby wyrównać pozycje strony słabszej, tj. dzieci poszkodowanego, które kontynuują naukę, ponieważ z reguły nie osiągają one przychodów w tym okresie. Ponadto środki te powinny im zapewnić spokojne, dalsze kontynuowanie kształcenia w okresie, w którym jest możliwość jego ukończenia (okres szkoły średniej i okres studiów)” (s. 4 i 6 wyroku).

2. W skardze konstytucyjnej skarżący wskazali prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w O. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 16 marca 2023 r. (sygn. akt [...]) jako ostateczne orzeczenie, w związku z którym wniesiono skargę konstytucyjną, informując, że nie składali od niego nadzwyczajnych środków zaskarżenia. W ocenie skarżących kwestionowany art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, umożliwiając nieprzyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, narusza art. 2 Konstytucji, który wyraża trzy zasady konstytucyjne: zasadę państwa demokratycznego, zasadę państwa prawnego i zasadę sprawiedliwości społecznej. Zdaniem skarżących ograniczenie podmiotowe w zakresie osób, które mogą uzyskać jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy skutkującego śmiercią ubezpieczonego narusza zasadę równości wobec prawa wynikającą z art. 32 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym wszyscy są wobec prawa równi, mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Ograniczenie kręgu osób, którym może zostać przyznane jednorazowe odszkodowanie wskutek śmierci ubezpieczonego w wyniku wypadku przy pracy prowadzi zatem do naruszenia art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji. Skarżący podnieśli również, że art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych narusza art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji poprzez różnicowanie sytuacji dzieci zmarłego będących w tym samym wieku.

3. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 3 listopada 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 10 listopada 2023 r.) skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć (wraz z uzasadnieniami) potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, (wraz z czterema kopiami) w szczególności wyroków Sądu Rejonowego w O. z 3 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]) i Sądu Okręgowego w O. z 16 marca 2023 r. (sygn. akt [...]); 2) udokumentowanie daty doręczenia skarżącym orzeczenia wskazanego w skardze jako ostateczne (poprzez doręczenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii elektronicznego potwierdzenia odbioru, ponieważ w aktach znajduje się jedynie jego niepoświadczona kopia) wraz z czterema kopiami.

Skarżący odnieśli się do zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego w piśmie z 17 listopada 2023 r. (data nadania), przesyłając w załączeniu wymagane dokumenty.

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 23 października 2024 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 29 października 2024 r.) skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżących przed Trybunałem Konstytucyjnym w odniesieniu do sprawy, w związku z którą złożona została skarga konstytucyjna; 2) dokładne określenie przedmiotu skargi konstytucyjnej poprzez przytoczenie treści zaskarżonych w *petitum* skargi konstytucyjnej art. 13 i art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z podaniem Dziennika Ustaw, w którym przepisy te zostały ogłoszone; 3) precyzyjne wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa wynikające z art. 2, art. 32 ust. 1 Konstytucji i w jaki sposób zostały naruszone przez zaskarżony art. 13 i art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz uzasadnienie sformułowanego zarzutu niezgodności z powołaniem dowodów lub argumentów na jego poparcie (stosownie do stanowiska wyrażonego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z którym art. 2 Konstytucji oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji można wskazać jako wzorzec kontroli w postępowaniu skargowym tylko wówczas, gdy przepisy te zostaną przywołane związkowo z innym przepisem Konstytucji wyrażającym wolność lub prawo o charakterze podmio-

towym, tj. gdy odniesie się art. 2 Konstytucji oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji do treści innych przepisów konstytucyjnych chroniących poszczególne wolności i prawa naruszone przez przepis kwestionowany w skardze konstytucyjnej. Artykuł 2 Konstytucji wyraża zasady ustrojowe, które nie stanowią podstawy konstytucyjnej wolności lub prawa podmiotowego, nie jest zatem samoistnym źródłem praw podmiotowych jednostki. Wynikająca z art. 32 ust. 1 Konstytucji zasada równości wyraża zasadę ogólną znajdującą zastosowanie tylko w związku z konkretnymi prawami lub wolnościami wyrażonymi w Konstytucji, ponieważ zasada ta nie tworzy prawa ani wolności „samoistnie”).

W piśmie z 5 listopada 2024 r. (data nadania) skarżący odnieśli się do zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego, przytaczając treść kwestionowanych art. 13 i art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wskazując, że precyzują przedmiot skargi konstytucyjnej wnosząc o stwierdzenie, że art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych „w zakresie, w jakim umożliwia nieprzyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy” jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji; „w zakresie, w jakim umożliwia nieprzyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy” jest niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji; art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych „w zakresie, w jakim różnicuje sytuację dzieci zmarłego będących w tym samym wieku” jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji; art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych „w zakresie, w jakim różnicuje sytuację dzieci zmarłego będących w tym samym wieku” jest niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji. W uzasadnieniu pisma skarżący wskazali, że zgodnie z art. 64 Konstytucji „każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia. Nadto własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej. W ocenie Skarżących aktualne brzmienie art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wyklucza przyjęcie, że każdy ma prawo do innych praw majątkowych. Ustawodawca z niezrozumiałych przyczyn ograniczył krąg osób uprawnionych do uzyskania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w przypadku śmierci ubezpieczonego. Sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawnego jest wprowadzenie jakichkolwiek ograniczeń w tym zakresie. Jednorazowe odszkodowanie powinno zawsze przyznane i wypłacone. Ustawodawca nie powinien ograniczać kręgu uprawnionych do wybranych członków rodziny zmarłego. (...) Aktualna redakcja art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych de facto urzeczywistnia niesprawiedliwość społeczną. W przypadku braku osób wskazanych w przepisie odszkodowanie otrzymuje Państwo. Zgodnie z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej. W ocenie skarżących przepis

art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie daje owej ochrony wszystkim, a jedynie osobom wybiórczo wskazanym przez ustawodawcę. Zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP Wszyscy są wobec prawa równi, a także wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Przepis art. 13 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest modelowym przykładem nierównego traktowania. Zgodnie z art. 64 Konstytucji RP każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia. Własność, inne prawa mają-

tkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej. Nie ulega wątpliwości, że jednorazowe odszkodowanie jest prawem majątkowym. Skoro aktualnie istnieje możliwość nieprzyznania jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy, wskutek którego Ubezpieczony zmarł, to w sposób oczywisty zostaje naruszone prawo do posiadania prawa majątkowego oraz nie istnieje ochrona tegoż prawa” (s. 6 i 7 pisma). Skarżący, stwierdzając niekonstytucyjność art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, który narusza art. 2, art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji, podnieśli, że „nie wiadomo z jakich przyczyn ustawodawca ograniczył możliwość uzyskania jednorazowego odszkodowania wyłącznie do dzieci zmarłego, które spełniają warunki do uzyskania renty rodzinnej. (...) Skarżący twierdzą, że przedmiotowy przepis art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych narusza prawo do prawa majątkowego dzieci zmarłego, które zaprzestały nauki. Nie ulega też wątpliwości, że ww. przepis narusza zasadę równej ochrony prawnej. Różnicuje sytuację prawną dzieci zmarłego będących w tym samym wieku, zaś jedynym niesprawiedliwym kryterium jest prawo do renty rodzinnej. Niesprawiedliwym dlatego, że owa renta sama w sobie wyrównuje sytuację dzieci zmarłego. Brak jest podstaw do dzielenia dzieci zmarłego, będących w tym samym wieku na uprawnionych bądź nieuprawnionych do jednorazowego odszkodowania. (...) skarżone przepisy ograniczają prawa majątkowe oraz nie gwarantują ochrony praw majątkowych. W konsekwencji prowadzą do nierównego traktowania i niesprawiedliwości społecznej” (s. 8 i 9 pisma).

Skarżący przedłożyli również dwa pełnomocnictwa szczególne.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał Konstytucyjny dokonuje oceny spełnienia przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz z przepisów u.o.t.p.TK, określających warunki formalne skargi konstytucyjnej. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że skarga konstytucyjna kwalifikuje się do rozpoznania merytorycznego.

2.1. Skarga konstytucyjna została sporządzona w imieniu skarżących przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, który stosownie do zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego złożył wymagane pełnomocnictwa szczególne. Został spełniony warunek, o którym mowa w art. 44 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2.2. Skarżący wyczerpali przysługującą im drogę prawną, o której stanowi art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p.TK.

2.3 Odpis wyroku Sądu Okręgowego w O. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 16 marca 2023 r. (sygn. akt [...]), który wskazano jako ostateczne orzeczenie w sprawie, doręczono pełnomocnikowi skarżących 18 kwietnia 2023 r., skarga konstytucyjna została zaś wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 6 lipca 2023 r. (data nadania).

Dochowany więc został trzymiesięczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

2.4. Wskazano, które konstytucyjne prawa przysługujące skarżącym i w jaki sposób – ich zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), jak również uzasadniono sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

Skarżący w piśmie procesowym z 5 listopada 2024 r., przesłanym w odpowiedzi na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 23 października 2024 r., wskazując art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji jako wzorce kontroli kwestionowanych art. 13 i art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673, ze zm.) oraz powołując wzorce kontroli mające związek ze sformułowanymi zarzutami, spełnili warunki określone w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, w którym Trybunał Konstytucyjny wyraził pogląd, że art. 2 oraz art. 32 Konstytucji w postępowaniu skargowym może stanowić wzorzec kontroli tylko wtedy, gdy jest powołany związkowo z innym przepisem Konstytucji wyrażającym prawo o charakterze podmiotowym. Artykuł 64 ust. 1 i 2 Konstytucji wskazany przez skarżących jako wzorzec kontroli, umieszczony jest w rozdziale II Konstytucji, zatytułowanym „Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela”. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w wyroku z 25 lutego 1999 r., sygn. K 23/98 (OTK ZU 2/1999, poz. 25) „już z samej redakcji wynika więc, iż własność i inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia zamieszczone w art. 64 to pojęcia traktowane przez ustrojodawcę od strony podmiotowej. Wskazuje na to wyrażnie wykładnia gramatyczna tego przepisu – «każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia». Prawo do własności oraz prawo (w domyśle «do») dziedziczenia w myśl Konstytucji RP przyporządkowane jest osobie. Jest to więc ujęcie podmiotowe i dotyczy konkretnego prawa, będącego w dyspozycji konkretnej osoby”. Zgodnie z powyższym, skarżący wskazali naruszenie konstytucyjnego prawa podmiotowego oraz powiązali zarzut naruszenia art. 2 Konstytucji oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji z konstytucyjnym prawem podmiotowym jednostki.

2.5. Przedstawiony został stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK).

2.6. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może być wniesiona, jeżeli na podstawie zakwestionowanego w skardze przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Za wystarczającą dla spełnienia tej przesłanki należy uznać sytuację, w której zakwestionowany przepis nie został powołany w *petitum* rozstrzygnięcia, tylko w uzasadnieniu wyroku sądowego (zob. postanowienie TK z 16 lutego 2022 r., sygn. Ts 150/20, OTK ZU B/2022, poz. 68). W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w O. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, którego wyrok z 16 marca 2023 r. (sygn. akt [...]) ma walor prawomocności, powołał w uzasadnieniu wyroku zaskarżone w skardze konstytucyjnej art. 13 i art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

W związku z tym prawidłowo określony został przedmiot zaskarżenia, co spełnia warunek, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK, postanowił jak w sentencji.